

Sotsiaalkindlustusameti aastaraamat 2025

Downloaded 06.07.2026

Viimati uuendatud 27.03.2026

Sisukord

Puue ja hoolekanne	3
<i>Puudega inimeste sotsiaaltoetused</i>	<i>4</i>
<i>Tõlketeenus kuulmislangusega inimesele</i>	<i>5</i>
<i>Sotsiaalne rehabilitatsioon</i>	<i>7</i>
<i>Erihoolekanne</i>	<i>7</i>
<i>Abivahendid</i>	<i>9</i>

Puue ja hoolekanne

„Kõik puuded on erivajadused, aga kõik erivajadused ei ole puuded.“

Sotsiaalkindlustusameti eesmärk on parandada puudega inimeste elukvaliteeti, toetada nende iseseisvust ja kaasata neid ühiskonda. Möödunud aastal otsisime lahendusi mitmele keerulisele ülesandele: tagada taskukohased abivahendid, luua uusi erihoolekande teenusekohti, võtta kasutusele kaugtölke telefonirakendus ning pakkuda sotsiaalset rehabilitatsiooni vajavale lapsele tõhusamat, kvaliteetsemat ja kiiremat abi.

2025. aastal võtsime kasutusele juhendi, mille alusel andsime eksperdiarvamusi laste ja vanaduspensioniealiste puude raskusastme tuvastamiseks. Juhendis kirjeldasime rahvusvahelise funktsioneerimisvõime klassifikatsiooni alusel tegutsemis- ja osalusvõime piiranguid ning funktsioonihäireid. Samuti valmistasime ette infosüsteemi, et teha eksperdiarvamus taotlejatele kättesaadavaks. See andis inimestele võimaluse tutvuda iseteeninduses ekspertarsti koostatud arvamusega.

2024. aastal vastu võetud Euroopa Liidu direktiiviga loodi Euroopa puudega inimese kaart ja puudega inimese parkimiskaart. Kaartide kasutuselevõtt tõi kaasa muudatusi nii õigusruumis, kaartide tehnilistes nõuetes kui ka teenuse korralduses. 2025. aastal valmistasime ette direktiivi ülevõtmist ning kavandasime teenusedisaini läbiviimise 2026. aasta esimesel poolaastal.

✂ 2025. aasta lõpus oli puue tuvastatud 100 621 inimesel – see on 7,4% rahvastikust.

✂ Puude tuvastamiseks esitati 47 835 taotlust.

- ✘ 3538 juhul muutus puude raskusaste kergemaks ja 1840 juhul raskemaks.
- ✘ Vaidlustati 1913 otsust, 3798 valet rahuldati.
- ✘ Puude tuvastamiseks koostati 22 811 ekspertarsti arvamust (ülejäanud otsused tehti töövõime hindamise alusel).
- ✘ Kõige enam ehk 43,2% juhtudel tuvastati puude raskusaste viieks aastaks. 3798 juhul tuvastati vanaduspensionieas inimesel eluaegne puue.

Huvitav fakt

- ✘ Vanim inimene, kellele esimest korda puuet taotleti, oli 105-aastane ja noorim 19-päevane.

Viimati uuendatud 26.03.2026

Puudega inimeste sotsiaaltoetused

Puudega inimeste sotsiaaltoetustega toetatakse inimeste iseseisvat toimetulekut, ühiskonda lõimumist ja võrdseid võimalusi. Puudetoetusi määrame ja maksame Eesti alalistele elanikele ja inimestele, kes elavad Eestis tähtajalise elamisloa või tähtajalise elamisõiguse alusel. Puudega inimestele pakuvad

soodustusi ka teenuseosutajad, näiteks ühistranspordis, muuseumides ja teatrites.

Jaanuaris maksime välja mootorsõidukimaksu leevendamiseks mõeldud ühekordse toetuse. Toetust said kõik raske ja sügava puudega lapsed, harvikaiguse toetust saavad lapsed ning raske ja sügava puudega tööealised inimesed.

2025. aasta 1. juunil tõusid puudega inimeste sotsiaaltoetused kõige haavatavamates sihtrühmades. Puudega lapse toetus on 139–270 eurot, puudega tööealise toetus 29–100 eurot ning puudega vanaduspensioniealise toetus 13–41 eurot.

Puudega inimese sotsiaaltoetusi sai 113 497 inimest. Toetusteks maksime 54,71 miljonit eurot:

- ✓ 9454 lapsele 15,36 mln eurot
- ✓ 42 347 tööealisele 20,59 mln eurot
- ✓ 63 252 vanaduspensioniealisele 16,41 mln eurot
- ✓ 532 inimesele puudega vanema toetust 149 193 eurot
- ✓ 35 lapsele harvikaigusega lapse toetust 62 736 eurot
- ✓ 3920 lapse eest ühekordset mootorsõidukimaksu mõju leevendamise toetust 388 959 eurot
- ✓ 16 865 tööealisele ühekordset mootorsõidukimaksu mõju leevendamise toetust 1,73 mln eurot

Viimati uuendatud 26.03.2026

Tõlketeenus kuulmislangusega inimesele

Korraldame kaht tõlketeenust kuulmislangusega inimestele: viipekeelset kaug- ja kirjutustõlke teenust. Kaugtõlke abil saab kurt teha kuni 30 minutit kestvaid kõnesid ja lahendada peamiselt igapäevaelu küsimusi. Eelkõige vaegkuuljatele mõeldud kirjutustõlke abil muudetakse kõne kirjas nähtavaks. Üks teenus ei välista teist ning 2025. aastal oli meil üheksa klienti, kes kasutasid mõlemat tõlketeenust.

- ✕ Ühes kuus tehti kaugtõlkeliinile keskmiselt 652 kõnet.

✘ Üks inimene kasutas kuus keskmiselt 40 minutit kaugtõlget.

✘ Kõne keskmine pikkus oli 7 minutit.

Kirjutustõlge

Kirjutustõlget tellis 45 inimest 148 korral. Kuigi teenust saab tellida üks inimene, on see enamasti kasulik ka teistele, kes osalevad konverentsil või üritusel ning loevad kirjutustõlget suurelt ekraanilt või tahvilt. Hinnangu järgi kasutas teenust 1395 inimest. Kõige sagedamini – 90% korda – kasutati kirjutustõlget õpingutega seotud tõlkimiseks. Enim tõlkeid telliti märtsis (81) ja kõige vähem detsembris (11). Kirjutustõlkes oli ühe töö keskmine pikkus kolm tundi.

Kui keskmiselt kasutas üks klient kirjutustõlget 3 tundi ja 10 minutit aastas, siis aktiivseim kasutaja vajab õpingutes osalemiseks 70% tundi teenust.

Teenuse kulu oli 80–431€ eurot ja kirjutustõlget pakkus Viipekeeletõlkide OÜ.

Huvitav fakt

✘ Ehkki kirjutustõlke peamine sihtrühm on vaegkuuljad, on seda kõrghariduse omandamiseks aktiivselt kasutanud ka viipekeelsed kurdid.

Kaugtõlge

2025. aasta tõi kaugtõlketeenuses kaasa olulisi muudatusi. Esimest korda osutati teenust kogu aasta jooksul üksnes kaugtõlke rakenduse kaudu ja teenust osutas ainult üks partner, Viipekeeletõlkide OÜ. Kuna turul konkurentsi polnud ja üks teenuseosutaja ei suutnud tagada varasemate aastate mahtu, kahanes see 22% võrra. Teenust pakkusime endiselt kuus päeva nädalas, aga teisipäeviti ja neljapäeviti ainult kell 10–14 (varem 9–18). Teenust osutati 2423% tundi ja selle kättesaadavuse tagasid kümme viipekeeletõlki.

2025. aastal kasutas kaugtõlkerakenduse kaudu teenust 187 inimest. Aasta lõpuks oli mobiilirakenduse ligipääsu taotlenud ja teenuse kasutamise õiguse saanud 320 inimest, neist 47 uued liitujad. Enim kasutasid teenust 30–64-aastased, kes moodustasid ligi 60% kasutajaskonnast (30–39-aastased 31% ja 40–49-aastased 27,3%). Peamised kaugtõlke valdkonnad olid igapäevane suhtlus, asjaajamine ja tervishoid.

Aasta jooksul võeti rakenduse kaudu tõlgiga ühendust 6052 korda ja kuuljatele tehti 6736% telefonikõnet. Tööaja muudatustest hoolimata toimis teenus tõhusalt: keskmine tõlgiga kontakti saamise ooteaeg oli kolm minutit ja keskmiselt kestis tõlkeseanss ligi seitse% minutit.

Teenuse keskmine kasutusmäär kliendi kohta oli 37tundi ja 40minutit. Aktiivseim klient kasutas teenust 837tundi.

Huvitav fakt

- 70-aastased ja vanemad võtsid uue rakenduse hästi omaks ja olid aktiivsemadki kui alla 30-aastased: neid oli 9,1%, noori 5,3%.

Viimati uuendatud 26.03.2026

Sotsiaalne rehabilitatsioon

Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus on mõeldud mitmele sihtrühmale: tööealised inimesed ja vanaduspensioniealised, puudega lapsed ning lapsed, kelle abivajaduse on tuvastanud omavalitsus. Toetame inimese tegutsemis- ja osalusvõimet, et ta muutuks iseseisvamaks, tuleks igapäevaelus paremini toime ning oleks rohkem ühiskonnaellu kaasatud.

Teenuse senise korralduse tõttu ei ole ressursikasutus optimaalne, dubleeritakse tervishoiu ja hariduse tugiteenuseid ning teenus ei ole neile, kes seda kõige enam vajavad, kuigi tõhus. Riik plaanib rehabilitatsiooniteenuste korraldust uuendada, et erivajadustega inimeste abivajadus tuvastataks vajaduse järgi, mitte puude raskusastme olemasolul, ja teenused neile tagataks senisest kiiremini.

- ✘ Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust kasutas aasta jooksul 10 827 inimest, sealhulgas 6176 kuni 16-aastast last, kellest 319 suunas omavalitus.
- ✘ 2025. aastal sai esimest korda teenust 3682 inimest ehk 34% kõigist saajaist.
- ✘ Lapsed said enim eripedagoogi ning tööealised ja vanaduspensionärid psühholoogi teenust.
- ✘ Lapsed said eripedagoogi teenust 76 560 tundi ehk keskmiselt 12 tundi ühe lapse kohta.
- ✘ Kõiki sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuseid osutati 675 500 tundi ehk 62 tundi inimese kohta.
- ✘ Tasusime 129 teenuseosutajale ligi 20,1 mln eurot.

Viimati uuendatud 26.03.2026

Erihoolekanne

Sotsiaalkindlustusamet koordineerib erihoolekandeteenuste osutamist täisealistele psüühikahäirega inimestele, kes vajavad oma vaimse tervise tõttu igapäevaelus juhendamist, nõustamist, kõrvalabi ja järelevalvet ning kellele ei ole võimalik abi osutada teiste sotsiaalhoolekande abimeetmetega.

Eestis on kolme liiki erihoolekandeteenuseid, mis jagunevad 11 teenuseks.

Erihoolekandeteenuseid saab kasutada oma kodus elades või peresarnases rühmas teenuseosutaja juures.

Toetavad teenused on mõeldud inimestele, kes elavad oma kodus (mõnel juhul ka teenuseosutaja ruumides), ja nendega aidatakse inimesel igapäevaeluga toime tulla (sh õppida ja töötada). Inimest juhendatakse koduste toimingute tegemisel, rahaasjade korraldamisel, töö otsimisel ja töötamisel, vaba aja tegevuste leidmisel jms, et ta saaks osaleda ühiskonnaelus. Tegevused toimuvad peamiselt inimese kodus ning päeva- ja töökeskuses.

Üleminekuteenused on mõeldud inimestele, kes ei vaja veel ööpäevaringset erihooldusteenust, kuid saavad teenust kasutada teenuseosutaja ruumides ja seal ka ööbida. Neile pakutakse juhendamist, abi, toetust ja järelevalvet, et ööpäevaringsetele teenustele üleminekut edasi lükata. Päeva- ja nädalahoiuteenus aitab vähendada ka lähedaste ja pereliikmete hoolduskoormust.

Ööpäevaringsete teenuste saajad vajavad igapäevaelus toimetulekuks pidevat kõrvalabi ja järelevalvet ning seetõttu elavad nad teenuseosutaja ruumides. Eesmärk on tagada turvaline elukeskkond ning arendada ja säilitada inimese iseseisvat toimetulekut. Tagatakse juhendamine ja kõrvalabi hooldustoimingutes, suhtlemisel, aja planeerimisel, vaba aja sisustamisel, õppimisvõimaluste leidmisel, tööoskuste kujundamisel ja töötegemise harjutamisel, terviseteadlikkuse kujundamisel jm.

Selleks et pakkuda järjekorras olevatele inimestele erihoolekandeteenuseid, vajab sotsiaalkindlustusamet aastas juurde vähemalt 10,7 mln eurot. 2025. aastaks eraldas riik lisaks 6,1 mln eurot ning eelarveks kujunes 51,6 mln eurot. Aasta jooksul tasusime teenuseosutajatele 51,8 mln eurot.

- ✘ Erihoolekandeteenuseid kasutas 6677 inimest. Aasta lõpus oli täidetud 7691 teenusekohta (üks inimene võis samal ajal saada mitut teenust).
- ✘ Aasta lõpu seisuga sai toetavat teenust 4532 inimest, kogukonnas elamise teenust 658, ööpäevaringset erihooldusteenust 2153, kohtumäärusega ööpäevaringset erihooldusteenust 99, päeva- ja nädalahoiuteenus 222 ning autismispektrihäire ja äärmuslikult kahjustava käitumisega inimestele mõeldud teenust 27 inimest.
- ✘ 22% erihoolekandeteenuste saajatest – 1478 inimest – kasutas aasta jooksul ka sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust.

- ✦ Erihoolekannet osutas 154 teenuseosutajat. Suurim neist oli AS Hoolekandeteenused.

Huvitav fakt

- ✦ Euroopa Sotsiaalfond rahastab isikukeskse erihoolekandeteenuse mudeli katsetamist, mille kaudu on abi saanud juba 800 psüühikahäirega inimest 33 omavalitsuses.

Viimati uuendatud 26.03.2026